

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента 4

Диригентська майстерність

підготовки

магістра

спеціальності:

В Музичне мистецтво

освітньо-професійної програми

Музичне мистецтво

Луцьк, 2026

Силабус освітнього компонента 4 «Диригентська майстерність» підготовки магістра, галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В Музичне мистецтво, за освітньою програмою «Музичне мистецтво»

Розробник: Кучерук В.Ф., доцент кафедри музичного мистецтва.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

_____ Кашаюк Вікторія Миколаївна

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри музичного мистецтва

протокол № 6 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри: Косинець Іван Іванович

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	02 «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів _120_/_4	В «Музичне мистецтво» ОПП «Музичне мистецтво»	Рік навчання 1
		Семестр 1-ий __
ІНДЗ: <u>немає</u>	другий рівень(магістр) вищої освіти	Лекції ____ год.
		Практичні (семінарські) __ год. Лабораторні _ год.. Індивідуальні 24 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації_8 год.
		Форма контролю: залік 1
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові Кучерук Володимир Феофілович
Науковий ступінь

Вчене звання доцент

Посада доцент

Контактна інформація (+380669346825, kycheruk.volodimir@vnu.edu.ua)

Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис ОК

1. Анотація ОК.

ОК «Диригентська майстерність» розрахований для здобувачів спеціальності «Музичне мистецтво», що навчаються на другому (магістерському) рівні вищої освіти й передбачає формування відповідних навичок та умінь, удосконалення диригентської майстерності.

Диригування, як один із видів творчої діяльності оркестрового виконавського мистецтва, є невід'ємним у професійній підготовці фахівця музичного мистецтва. Диригентська майстерність – це виконавська майстерність, володіння системою жестів для розкриття змісту музичного твору, у вузькому сенсі – засіб розкриття задуму композитора, зазначеного в партитурі, і розглядається як показник професіоналізму диригента оркестрового колективу.

Підготовка диригента, як майбутнього керівника музичного колективу, проводиться послідовно з урахуванням синтезу знань циклу музично-

теоретичних та фахових дисциплін та практичних занять з диригування у класі з педагогом, а також удосконаленням виконавської майстерності майбутнього диригента (виступи на контрольних роботах, заліках).

Пререквізити («Методика і практикум роботи з художнім колективом»)

Постреквізити («Вокально-оркестровий клас», «Атестаційний екзамен з фаху і керівництва художнім колективом»).

2. Мета ОК.

- підготовка високопрофесійного диригента та компетентного й конкурентоспроможного фахівця в галузі музичного мистецтва, спроможного до художньо творчої діяльності з інструментальним музичним колективом;

- формування творчої особистості диригента, майбутнього викладача музичного мистецтва у навчальному закладі музичної освіти та керівника оркестрового (ансамблевого) колективу з глибокими теоретичними знаннями й відповідними практичними навичками.

Завдання:

- засвоєння нових знань та практичних навичок і умінь в галузі диригентського мистецтва;

- удосконалення диригентської майстерності;

- вивчення специфіки музично-інструментального колективного виконавства;

- вироблення у здобувачів професійних умінь та навичок диригування оркестровим колективом.

3. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

ФК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

ФК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку.

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернету.

ФК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 5. Вибудувувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

ПРН 9. Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

4. Структура ОК.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Інд за ня ття	Сам Роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.							
Тема 1. Ознайомлення з творами (прослуховування аудіо записів, перегляд	8			2	6		ІРС/10

відеозаписів, ознайомлення з творчістю композиторів)							
Тема 2. Робота над музичним текстом.	28			6	20	2	ТР ІРС/20 (10*2)
Тема 3. Вдосконалення техніки диригування. Робота над музично-виконавськими засобами виразності у виконуваних творах	40			8	30	2	ТР ІРС/20 (10*2)
Тема 4. Робота над художнім змістом та підготовка до концертного виконання.	44			8	32	4	ТР ІРС/50
Разом за модулем 1	120			24	88	8	100
Всього годин / Балів	120			24	88	8	120/100

5. Завдання для самостійного опрацювання:

- ознайомлення з творчістю композиторів виконуваних творів;
- теоретичний аналіз музичних творів;
- опрацювання аудіо та відео матеріалів щодо виконуваних музичних творів;
- вправи для вдосконалення техніки диригування.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача:

Відвідування здобувачами занять є обов'язковими. На індивідуальних заняттях, що проходять з концертмейстером, який «озвучує» оркестрову (ансамблеву) партитуру, здобувач вдосконалює диригентську майстерність. Пропуски занять можуть бути лише з поважних причин (хвороба, заява). В такому випадку надається можливість у проведенні додаткових занять в інший час за взаємною згодою здобувача з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: за потреби здобувач може отримати консультацію у викладача в поза аудиторний час.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання виконуються згідно визначених термінів – розкладів практичних занять та заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати

пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів). У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100. У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права дозвяти будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Критерії оцінювання поточного контролю:

50 балів

- 50-45 балів – виконання диригування твору на високому рівні;
- 44-38 балів – виконання диригування з незначними похибками;
- 37-30 балів – виконання диригування зі значною кількістю похибок;
- 29-17 – низький рівень виконання диригування;
- 16-1 балів – дуже низький рівень виконання диригування;
- 0 балів – робота відсутня.

10 балів

- 10-9 балів – повністю розкриті питання по темі;
- 8 балів – добре розкриті питання;
- 7-6 балів – неповно розкриті питання;
- 5-4 балів – частково розкриті питання;
- 3-0 балів – не розкриті питання.

VI. Шкала оцінювання

Всього за семестр здобувач може набрати 100 балів.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	Загалом хороша робота
67 -74	Задовільно	D	Непогано
60 - 66	Достатньо	E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Димченко С. С. Диригування (методика викладання). 1. ч. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне : РДІК, 1997. 152 с.
2. Димченко С. С. Диригування (методика викладання). 2. ч. : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Рівне : РДІК, 1997. 141 с.
3. Канерштейн М. Питання диригентської майстерності. Київ : Муз. Україна, 1980. 184 с.
4. Колесса М. Ф. Основи техніки диригування : навч. посіб. для студ. дириг. факульт. консерват. УРСР. Київ : Муз. Україна, 1973. 200 с.
5. Кучерук В. Ф. «Angels We Have Heard on High» («Ангели, яких ми чули на небесах»). / аранж. В. Кучерука. – Луцьк : Вежа-Друк, 2025. – 24 с.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/28038>
6. Кучерук В. Ф. Вязанка українських колядок / аранж. В. Кучерука. – Луцьк : Вежа-Друк, 2025. – 30 с.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/28039>
7. Кучерук В. Ф. Деякі питання творчого шляху оркестру народних інструментів ВНУ імені Лесі Українки. Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 23–25 травня 2025 року) ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 211-214.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27830>
8. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П. Деякі питання роботи диригента з оркестровою партитурою. *Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти* : тези доп. V Всеукр. наук.-практ. конф. (29 трав. 2020 р.). Луцьк : 2020. С. 63–68. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20995>
9. Кучерук В. Ф. Енніо Морріконе. «Gabriel's Овое» (переклад для оркестру народних інструментів В. Кучерука), як репертуар для ОК «Вокально-оркестровий клас», «Методика і практикум роботи з музичним колективом (за видами)» та ВК «Основи перекладу та аранжування для інструментального ансамблю», «Оркестрове диригування»: методичні рекомендації для самостійної роботи з обов'язкової ОК «Методика і практикум роботи з музичним колективом (за видами)», «Вокальнооркестровий клас» та ВК «Основи перекладу та аранжування для інструментального ансамблю», «Оркестрове диригування». – Луцьк : Вежа-Друк, 2025. – 28 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/27681>
10. Кучерук В. Ф. «Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом» С. Гурін. «Зоряний шлях». Аранжування В. Кучерука: методичні рекомендації

для самостійної роботи з обов'язкової ОК «Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом». Луцьк : Вежа-Друк, 2023. 28 с.
URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22376>

11. Кучерук В. Ф. Педагогічна та організаційна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом (диригування оркестром народних інструментів) : хрестоматія з обов'язкової ОК «Педагогічна майстерність. Методика і практикум роботи з аматорським музичним колективом». Одеса : Олді+, 2023. 230 с.

URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/22375>

12. Кучерук В.Ф., Кучерук Н.П. Оркестрове диригування: методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Оркестрове диригування». Луцьк, 2016. 15 с. URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/10319>

13. Кучерук В. Ф., Кучерук Н. П., Шиманський П. Й. Практикум роботи з інструментальним колективом: навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 88 с.

URL: <http://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15667>